УКРАЇНСЬКА РІЧКОВА МЕРЕЖА

Інформаційний бюлетень № 1, 2001 р.

Фото В. Маєвського

Від Редакційної Ради

Народжене у воді, життя нерозривно пов'язане з водою. Ми вважаємо себе вінцем творіння, але маємо пам'ятати, що вода є основою нашого життя, Навіть тіло людини майже на 70 % складається з води, а її мозок — майже на 90 %. Вода — це ще й основа суспільного розвитку. Найстародавніші культури світу в Єгипті, Месопотамії, Давньому Китаї та Давній Індії виникли біля води — на берегах великих річок, у їхніх дельтах, на берегах великих озер. На жаль, цивілізація поступово забруднювала та знищувала джерело свого життя. Особливо нищівним для водних ресурсів планети стало останнє століття, коли виникла та розвинулася технократична система господарювання, орієнтована на безжальне споживання ресурсів. Зараз настав час розплати за бездумність. Вода, за оцінками фахівців, буде одним з найбільш дефіцитних ресурсів XXI століття. Очікується, що дефіцит води може бути причиною не лише економічних та політичних, а у багатьох регіонах планети і воєнних конфліктів.

Особливо шкідливого впливу з боку людського суспільства річки, джерела, озера, болота зазнали наприкінці XX ст. Нині вже нікого не дивує, що малі і навіть великі річки перетворюються на стічні канави. Часто вже не йдеться про те, щоб пити з них воду. Ми вже звикаємо до того, що в багатьох річках неможливо купатися без загрози для здоров'я. Річки, навіть, можуть горіти, як це сталося у 1969 р. в одному з індустріальних міст США — Клівленді, коли на поверхні річки Каяхога спалахнула нафта і загорілись численні синтетичні та деревинні уламки. Неодноразово траплялося, що на величезних територіях, відомих як заболочені, наприклад, у деяких районах Українського Полісся, після втручання людини зникали не тільки болота, а й вода у криницях, і її доводилося завозити здалеку.

Численні успіхи цивілізаційного поступу людства супроводжувалися свідомим чи несвідомим нищенням основ життя як людини, так і інших живих істот. Що ж буде далі? Чи продовжуватиме суспільство нищити річки, озера, болота, і тих рослин і тварин, життя яких залежить від них? Чи будемо ми й надалі перетворювати кришталево чисті і наповнені життям природні водотоки на технічні резервуари, замулені канали та відстійники з мертвою водою? Чи ми все ж таки будемо шукати шляхи їх збереження, відновлення та збалансованого використання? Такого використання, яке б забезпечувало нашим нащадкам можливість милуватися прозорими водами озер, незасміченими берегами річок, пити цілющу воду з джерел.

Те, який шлях обере людство, значною мірою залежить від нас з Вами — від усіх тих, хто хоче прямувати шляхом гармонії з природою. Але самого лише бажання для цього замало: "шлях подолає тільки той, хто йде". Тому потрібно зробити хоча б невеликий перший крок і далі крок за кроком рухатися від панування над природою до дружнього і партнерського ставлення до неї. Але давайте крокувати усі разом! Давайте допомагати один одному у нелегкій справі збереження річок! Запорука успіху — лише у спільних діях! Про це свідчить досвід багатьох людей та організацій, які вже багато років займаються збереженням світу води.

В багатьох країнах світу вже багато років існують неурядові організації, які успішно працюють на різніх рівнях: від створення комітетів порятунку окремої річки та планів дій щодо її збереження — до реалізації великих міжнародних програм збереження водних ресурсів. Одним із визнаних лідерів у цій галузі є міжнародна організація Wetlands International. Приблизно рік тому ця організація спільно з Національним екологічним центром України (НЕЦУ) вирішила допомогти українським екологічним НУО, які займаються збере-

У НОМЕРІ:

- Від Редакційної Ради 1
- Загальнонаціональний семінар "Участь громадськості у збереженні малих річок України" 2
- Звернення 6
- Конкурс 8
- На шляху до «Києва-2003» (дискусія) 9
- Діяльність членів мережі 10
- Листування 12
- Давайте допоможемо ! 13
- Події 15
- Об'яви, інформація 16

женням та відновленням річок, і сприяти об'єднанню їхніх зусиль у цій благородній справі. З цією метою було підготовлено проект, який було подано до голандського фонду MATRA. Ідею було підтримано, і українська екологічна громадськість отримала порівняно невелике, але дуже вчасне фінансове підґрунтя для того, щоб зробити декілька кроків до об'єднання НУО, які займаються проблемами річок.

В межах проекту у листопаді 2000 р. відбувся перший всеукраїнський семінар неурядових організацій, що займаються питаннями збереження та відновлення річок, на якому було створено Українську річкову мережу. Представники 41 неурядової екологічної організації підписали Декларацію про створення мережі. Було розроблено та узгоджено концепцію спільної діяльності. На сьогодні близько 40 НУО виявили бажання приєднатися до практичної діяльності в рамках мережі. Триває робота з підготовки тренінг-курсу для активістів НУО, а також першої робочої зустрічі членів мережі, яку планується провести влітку 2001 року. Розробляється та найближчим часом буде розміщений в мережі Інтернет сайт Української річкової мережі. Перше число бюлетеня, яке Ви тримаєте в руках, також є прикладом діяльності мережі. Будемо сподіватися, що бюлетень буде корисним не лише для членів мережі, але й для тих, хто ще не приєднався до неї, але вже працює у напрямку поліпшення стану річок.

Для того, щоб існував бюлетень, необхідні не тільки кошти та люди, які вміють і бажають його видавати. Необхідно також мати і міцний двосторонній зв'язок з організаціями у регіонах, з тими, хто постійно бореться за збереження річок. Тому, ми будемо вдячні Вам за будь-яку інформацію про Вашу роботу і Ваш практичний досвід, який може бути корисним для інших організацій. Ми також будемо вдячні Вам за зауваження, побажання і пропозиції щодо покращення змісту та вигляду бюлетеня Української річкової мережі. Ми сподіваємось на співпрацю з Вами!

Василь Костюшин,
координатор Чорноморської програми
Wetlands International

Геннадій Марушевський,
заступник голови НЕЦУ

Віктор Мельничук,
виконавчий директор НЕЦУ

Загальнонаціональний семінар "Участь громадськості у збереженні малих річок України"

Збережемо малі річки – збережемо Україну

(прес-реліз НЕЦУ від 20 листопада 2000 р.)

17–19 листопада 2000 р. у Києві відбувся загальнонаціональний семінар "**Участь громадськості у збереженні малих річок України**", організований Чорноморською програмою "Ветландс Інтернешнл" та Національним екологічним центром України.

У роботі семінару взяли участь 74 представники екологічних неурядових організацій (НУО), які займаються збереженням малих річок, Міністерства екології та природних ресурсів України, Державного комітету України з водного господарства, Державної екологічної інспекції України, науково-дослідних установ України.

На семінарі були заслухані доповіді та відбулося обговорення з таких питань:

- сучасний стан малих річок України та головні чинники його погіршення;
- національні та міжнародні законодавчі засади збереження малих річок;
- наукова підтримка громадських ініціатив щодо збереження малих річок;
- узагальнення досвіду українських та міжнародних громадських організацій у галузі збереження річок;
- перспективи покращення поінформованості громадян з екологічних питань та розширення співпраці із засобами масової інформації;
- можливості покращення екологічного стану малих річок;
- довгостроковий план дій громадськості зі збереження та поліпшення стану малих річок;
- засади створення національної мережі екологічних НУО, які займаються проблемами малих річок;
- вироблення позиції НУО щодо збереження малих річок для проекту Позиційного документа НУО, який буде представлено громадськістю на 5-й міністерській конференції "Довкілля для Європи", що відбудеться у 2003 р. в Києві;
- питання взаємодії НУО з органами центральної і місцевої влади щодо вирішення проблем малих річок, а також питання посилення громадського впливу на екологічну політику.

Учасниками семінару розглянуто та затверджено ряд документів, зокрема:

- Декларацію про створення Української річкової мережі (додаток 1),
- Положення про Українську річкову мережу,
- Стратегічний план діяльності українських НУО зі збереження та поліпшення стану річок.

Учасники семінару підготували пропозиції щодо питань інформаційної діяльності, пошуку коштів, організації загальних зборів мережі, розробки пакету проектних пропозицій, проведення тренінг-курсу зі збереження річок для природоохоронних активістів.

Учасники семінару вирішили провести **Першу робочу зустріч Української річкової мережі** влітку 2001 р. (відповідальна організація — Шкільне географічне товариство "Планета", с. Головине, Черняхівський р-н, Житомирська обл.).

Також прийнято до обговорення проект Позиційного документа НУО до 5-ї міністерської конференції "Довкілля для Європи" (Київ–2003).

Фото І. Сіренка

Додаток

ДЕКЛАРАЦІЯ

учасників семінару "Участь громадськості у збереженні малих річок України"

Зважаючи на те, що велика кількість водотоків України знаходиться на різних стадіях деградації внаслідок їх промислового і побутового забруднення, розорювання ерозійно небезпечних (схилових) земель та гідротехнічної меліорації заплав, знищення лісів у долинах річок тощо,

враховуючи, що зниження якості та обсягів водних ресурсів України становить реальну загрозу для здоров'я і життя існуючого та прийдешніх поколінь людей,

визнаючи необхідність покращення екологічного стану річок України,

розуміючи, що тільки співпраця неурядових організацій, місцевих громад, центральних і місцевих органів влади, міжнародних природоохоронних організацій, наукових та освітніх установ, окремих громадян може призвести до впровадження збалансованого господарювання на водозбірних басейнах річок і, відповідно, до покращення екологічного стану річок;

визнаючи необхідність підвищення екологічної та правової обізнаності громадян України щодо охорони річок,

ми, представники 41 неурядової організації, погодилися заснувати Українську річкову мережу як добровільне об'єднання громадян, неурядових організацій та місцевих громад, що має на меті сприяти поліпшенню екологічного стану річок, а також позитивним змінам в екологічній політиці України у галузі охорони та збереження річок.

Ми будемо співпрацювати у подальших кроках щодо оздоровлення довкілля і сподіваємось на співпрацю з іншими зацікавленими сторонами.

Київ, 19 листопада 2000 р.

Працює секція Стратегічного планування. Фото І. Сіренка

1. Чорноморська програма "Ветландс Інтернешнл", м. Київ
2. Національний екологічний центр України, м. Київ
3. Інститут екології (ІНЕКО) Національного екологічного центру України, м. Київ
4. Громадська організація "Шулявка", м. Київ
5. Громадянський комітет за збереження дикої (корінної) природи Березняків, м. Київ
6. Дитяче громадське об'єднання "Дитячий альпійський рух України", м. Київ
7. Екологічна асоціація "Зелений світ", Інформаційний центр, м. Київ
8. Неформальний екологічний клуб "Еко-грунт", м. Київ
9. Український клуб мандрівників "Київська Русь", м. Київ
10. Молодіжна екологічна організація "Спілка друзів природи", м. Васильків, Київська обл.
11. Обласна організація "Зелений світ", м. Вінниця
12. Дитяча неприбуткова екологічна громадська організація "Мальва", с. Сосонка, Вінницький р-н, Вінницька обл.
13. Шкільна асоціація природничих наук, м. Ямпіль, Вінницька обл.
14. Еколого-туристичне об'єднання "Орлан", м. Дніпродзержинськ, Дніпропетровська обл.
15. Еколого-культурний центр "Бахмат", м. Артемівськ, Донецька обл.
16. Краматорська міська організація Всеукраїнської дитячої спілки "Екологічна варта", м. Краматорськ, Донецька обл.
17. Шкільне географічне товариство "Планета", с. Головине, Черняхівський р-н, Житомирська обл.
18. "Молодіжна екологічна ліга — Еко-контроль", м. Житомир
19. Карпатський ЕкоКлуб "Рутенія", м. Ужгород, Закарпатська обл.
20. Регіональне молодіжне екологічне об'єднання "Екосфера", м. Ужгород, Закарпатська обл.
21. Громадська екологічна організація "Едельвейс", м. Косів, Івано-Франківська обл.
22. Коломийська територіальна організація "Зелений світ", м. Коломия, Івано-Франківська обл.
23. Дитяча екологічна громадська організація "Флора", м. Кіровоград
24. Луганська обласна екологічна організація "Зелений світ", м. Луганськ
25. Клуб юних екологів "Кудесник", м. Сєвєродонецьк, Луганська обл.
26. Західноукраїнський благочинний фонд екологічної та туристично-просвітницької інформації, м. Львів
27. Громадська екологічна організація "ЕКО-Довкілля", м. Жидачів, Львівська обл.
28. Південна філія Інституту екології (ІНЕКО), м. Миколаїв
29. Первомайська дитяча громадська організація "Світ", м. Первомайськ, Миколаївська обл.
30. Екологічний клуб "Край", м. Бережани, Тернопільська обл.
31. Екологічно-гуманітарне об'єднання "Зелений світ", м. Чортків, Тернопільська обл.
32. Громадське екологічне об'єднання "Зелений всесвіт" ЗЕВС Харківської області, м. Харків
33. Екологічна громадська організація школярів та учнівської молоді "Екоцентр", м. Харків
34. Голопристанське громадське екологічне дитяче об'єднання "Зелений гомін", м. Гола Пристань, Херсонська обл.
35. Громадське об'єднання "Лицарський клуб", Степанівка, м. Херсон
36. Черкаська обласна організація "Зелений світ", м. Черкаси
37. Буковинський еколого-духовний центр "Водограй", с. Банилів-Підгірний, Сторожинецький р-н, Чернівецька обл.
38. Неурядова організація "Гроно", с. Банилів-Підгірний, Сторожинецький р-н, Чернівецька обл.
39. Чернігівська організація Всеукраїнської дитячої спілки "Екологічна варта", м. Чернігів
40. Еколого-природоохоронна організація "Добрий світ", м. Севастополь
41. Еколого-краєзнавчий клуб "Скіфія", м. Севастополь

Establishment of Ukrainian River Network

The All-Ukrainian Seminar "Public Participation in Conservation of Small Rivers in Ukraine" organised by the Black Sea Program of Wetlands International and National Ecological Center of Ukraine, was held in Kyiv on 17th and 19th of November 2000.

74 representatives of environmental NGOs, the Ministry of the Environment and Natural Resources of Ukraine, the State Committee of Ukraine on Water Industry, the State Environmental Inspection of Ukraine and research institutions of Ukraine participated in the seminar.

The participants discussed such issues:

- *modern state of small rivers in Ukraine and the main factors of their degradation;*
- *national and international environmental legislation on small river conservation;*
- *scientific support of public initiatives on small river conservation;*
- *experience of Ukrainian and international public organisations in the field of small river conservation;*
- *perspectives of improvement of clearing house mechanism on small river conservation and expansion of co-operation with mass media;*
- *principles of creation of National network of environmental NGOs, dealing with small river conservation;*
- *proposals of participants for the Draft NGO Position Paper on River Conservation and Restoration to be presented at the 5th Ministerial Conference "Environment for Europe" in Kyiv, 2003; and*
- *NGO co-operation with state central and local authorities on small river issues as well as strengthening of public influence on environmental policy.*

The participants discussed and approved such documents:

- *Declaration on Ukrainian River Network Establishment;*
- *Regulations on Ukrainian River Network; and*
- *Strategic Environmental Action Plan of Ukrainian NGOs on the issue of conservation and improvement of the state of rivers.*

The participants of the seminar prepared their proposals on informational activities, fundraising, organisation of general meetings of the Network, project proposals elaboration and holding training course on river conservation.

The participants of the Seminar decided to hold the 1st Meeting of Ukrainian River Network in the summer, 2001. The School Geographical Society "Planet" (village Golovyne, Chernyakhiv Rayon, Zhytomyr Oblast) was nominated as an organiser of the meeting.

Also, the Draft NGO Position Paper on River Conservation and Restoration for the 5th Ministerial Conference "Environment for Europe" (Kyiv – 2003) was discussed.

Р І Ш Е Н Н Я

загальнонаціонального семінару "Участь громадськості у збереженні малих річок України"

Обговоривши проблеми збереження малих річок України та питання участі громадськості у їх вирішенні,

відзначивши високу активність та зацікавленість українських екологічних НУО та місцевих громад, а також їх значний потенціал,

погодившись із нагальною необхідністю об'єднання зусиль громадськості задля поліпшення стану малих річок та сприяння позитивним змінам у державній екологічній політиці,

визначивши пріоритети та ухваливши довгостроковий план дій громадськості з питань збереження малих річок та впливу на екологічну політику у цій галузі,

учасники загальнонаціонального семінару "Участь громадськості у збереженні малих річок України" вирішили:

1. Схвалити результати практичної діяльності українських екологічних НУО, місцевих громад та окремих активістів у галузі збереження малих річок України.
2. Створити Українську річкову мережу.
3. Затвердити Положення про Українську річкову мережу, Декларацію учасників семінару про створення Української річкової мережі та форму Заяви про приєднання до мережі.
4. Прийняти Стратегічний план діяльності українських НУО зі збереження та поліпшення стану річок, врахувавши редакційні поправки.
5. Заснувати координаційні групи Української річкової мережі: групу інформаційного обміну, групу пошуку коштів та групу організації загальних зборів мережі.
6. Визначити координатором групи інформаційного обміну — Національний екологічний центр України (НЕЦУ, м. Київ), групи пошуку коштів — Український офіс "Wetlands International" (м. Київ), групи організації наступних загальних зборів мережі — Шкільне географічне товариство "Планета" (с. Головине, Черняхівський р-н, Житомирська обл.).
7. Розіслати пакет документів учасникам семінару для внесення правок, зауважень, пропозицій, а також надати письмові формулювання пропозицій до звернень семінару до Верховної Ради України, Адміністрації Президента, Кабінету Міністрів України, Міністерства екології та природних ресурсів України, Міністерства освіти і науки України тощо (відповідальні — НЕЦУ і учасники семінару).
8. Підготувати та розіслати учасникам семінару форму Заяви про приєднання до Української річкової мережі для підписання організаціями та місцевими громадами (відповідальна організація — НЕЦУ).
9. Розіслати проект Позиційного документа Української річкової мережі НУО до зустрічі міністрів довкілля, що відбудеться у Києві у 2003 р. у рамках процесу "Довкілля для Європи" (відповідальна організація — НЕЦУ).
10. Підготувати та розповсюдити у засобах масової інформації Прес-реліз по результатах семінару (відповідальна організація — НЕЦУ).
11. Розпочати підготовку пакету проектних пропозицій з врахуванням пропозицій учасників семінару з метою забезпечення пошуку коштів на діяльність мережі (відповідальна організація — Чорноморська програма "Wetlands International").
12. Розпочати підготовку до проведення у 2001 р. загальних зборів мережі (відповідальна організація — Шкільне географічне товариство "Планета", с. Головине, Черняхівський р-н, Житомирська обл.).

DECLARATION

of All-Ukrainian Seminar "Public Participation in Conservation of Small Rivers in Ukraine"

Taking into consideration that a great number of water streams in Ukraine have different levels of degradation as a result of their industrial and household pollution, ploughing of erosion-threatening lands (slopes), hydro-engineering melioration of flood-lands, forest cutting in river valleys etc,

Taking into account that decreasing of quality and volumes of water resources in Ukraine becomes a real threat for health and life of current and future generations,

Recognising the need of improvement of ecological state of rivers in Ukraine,

Understanding that only co-operation of NGOs, local communities, state central and local authorities, international environmental organisations, scientific and educational institutions, and citizens can lead to the development of sustainable land use in river basins and correspondingly to the improvement of ecological state of rivers,

Recognising the need of raising public awareness of Ukrainian people concerning river conservation,

We, the representatives of 41 NGOs, have agreed to create the Ukrainian River Network as a volunteer association of citizens, NGOs and local communities, aimed at the improvement of ecological state of rivers as well as positive changes in the environmental policy of Ukraine in the field of river conservation.

We will co-operate with all interested parties in our future actions towards rehabilitation of the environment in Ukraine.

Kyiv, 19 November 2000

1. Black Sea Program of Wetlands International, Kyiv

2. National Ecological Center of Ukraine, Kyiv

3. Institute of Ecology (INECO) of the National Ecological Center of Ukraine, Kyiv

4. "Shulyavka" Public Organization, Kyiv

5. Civil Committee for Conservation of Wild Nature of Bereznyaky, Kyiv

6. "Alpiysky Rukh of Ukrainian Children" (Children Alps Movement) Children Public Association, Kyiv

7. "Zeleny Svit" (Green World) Environmental Association, Informational Center, Kyiv

8. "Eco-Hrunt" (Eco-Soil) Non-formal Ecological Club, Kyiv

9. "Kyiv Rus" Ukrainian Club of Travelers, Kyiv

10. "Spilka Druziv Pryrody" (Association of Friends of Nature) Youth Environmental Organization, Vasylkiv, Kyiv Oblast

Учасники семінару узгоджують Концепцію діяльності Української річкової мережі. Фото І. Сіренка

11. "Zeleny Svit" (Green World) Oblast Organization, Vinnytsya

12. "Malva" (Mallow) Children Non-Profit Environmental Public Organization, Sosonka, Vinnystya Region, Vinnyatsya Oblast

13. School Association of Natural Sciences, Yampil', Vinnytsya Oblast

14. "Orlan" (Sea Eagle) Environmental Tourist Association, Dniprodzerzhyns'k, Dnipropetrovs'k Oblast

15. "Bakhmat" Environmental and Cultural Center, Artemivs'k, Donets'k Oblast

16. Kramators'k Municipal Organization of All-Ukrainian Children Union "Ecologichna Varta" (Environmental Guard), Kramators'k, Donets'k Oblast

17. "Planet" School Geographical Society, Golovyne, Chernyahiv Region, Zhytomyr Oblast

18. "Ecocontrol" Youth Environmental League, Zhytomyr

19. "Rutheniya" Carpatian Ecological Club, Uzhgorod, Zakarpats'ka Oblast

20. "Eco-Sphere" Regional Youth Environmental Association, Uzhgorod, Zakarpats'ka Oblast

21. "Edelweiss" Public Environmental Organization, Kosiv, Ivano-Frankivs'k Oblast

22. "Zeleny Svit" (Green World) Kolomyys'ka Territorial Organization, Kolomyya, Ivano-Frankivs'k Oblast

23. "Flora" Children Environmental Public Organization, Kirovograd

24. "Zeleny Svit" (Green World) Lugans'k Oblast Environmental Organization, Lugans'k

25. "Kudesnik" (Magician) Club of Young Environmentalists, Severodonets'k, Lugans'k Oblast

26. Western Ukrainian Charitable Fund of Environmental and Tourist-Educational Information, L'viv

27. "EKO-Dovkillya" (Environment) Public Environmental Organization, Zhydachiv, L'viv Oblast

28. Southern Branch of the Institute of Ecology (INECO), Mykolaiv

29. "Svit" (World) Pervomays'ka Children Public Organization, Pervomays'k, Mykolaiv Oblast

30. "Kray" (Country) Environmental Club, Berezhany, Ternopil Oblast

31. "Zeleny Svit" (Green World) Environmental Humanitarian Association, Chortkiv, Ternopil Oblast

32. "Zeleny Vsesvit" (Green Universe) Public Environmental Association, Kharkiv

33. "Ecocenter" Environmental Public Organization of Pupils, Kharkiv

34. "Zeleny Gomin" (Green Hubbub) Goloprystans'ke Public Environmental Children Association, Gola Prystan', Kherson Oblast

35. "Lytsars'kiy Club" (Knight Club) Public Association, Stepanivka, Kherson

36. "Zeleny Svit" (Green World) Cherkas'ka Oblast Organization, Cherkassy

37. " Vodogray" (Fountain) Bukovyns'ky Environmental and Spiritual Center, Banyliv-Pidgirnyy, Storozhinets'ky Rayon, Chernivtsi Oblast

38. NGO "Grono" (Cluster), Banyliv-Pidgirnyy, Storozhynets'ky Rayon, Chernivtsi Oblast

39. Chernihiv Organization of All-Ukrainian Children Union "Ecologichna Varta" (Environmental Guard), Chernihiv

40. "Dobry Svit" (Kind World) Environmental Nature-Conserving Organization, Sevastopol

41. "Skyfiya" Environmental Regional Club, Sevastopol

CONCLUSIONS

of All–Ukrainian Seminar "Public Participation in Conservation of Small Rivers in Ukraine"

Having discussed problems of conservation of small rivers in Ukraine and issues of public participation in solution of these problems,

having noted activity and interest of Ukrainian environmental NGOs and local communities in conservation of small rivers as well as their substantial potential,

having agreed upon urgent need of integration of public efforts for the improvement of the state of small rivers and for promotion of positive changes in the national environmental policy,

having defined priorities and having adopted a long-term Public Action Plan on problems of small rivers conservation and influence at an environmental policy in this field,

the participants of the All-Ukrainian Seminar "Public Participation in Conservation of Small Rivers in Ukraine" made the following decisions:

1. To approve the results of activity of the Ukrainian environmental NGOs, local communities and activists in the field of the conservation of small rivers in Ukraine.

2. To establish the Ukrainian River Network.

3. To adopt the Regulations on Ukrainian River Network, Declaration of Seminar Participants on Establishment of Ukrainian River Network and Application for Joining Network.

4. To adopt the Strategic Action Plan of Ukrainian NGOs on conservation and improvement of river ecological state, having taken into account editorial amendments.

5. To establish such co-ordinating groups of Ukrainian River Network as a group of informational exchange, fund-raising group and group on organising of General Assembly of the Network.

6. To appoint the National Ecological Centre of Ukraine (Kyiv) as a co-ordinator of the group of informational exchange, the Black Sea Programme of Wetlands International as a co-ordinator of the fund-raising group and the "Planet" School Geographical Society (Golovyne village, Chernyakhivsky Rayon, Zhytomyr Oblast) as a co-ordinator of the group on organising of the First General Assembly Meeting.

7. To send set of documents to the participants of the Seminar for their comments and proposals, and for returning back written proposals for the Seminar Appeals to the Verkhovna Rada of Ukraine (Parliament), President Administration, Cabinet of Ministers of Ukraine, Ministry of the Environment and Natural Resources of Ukraine, Ministry of Education and Science of Ukraine etc. The National Ecological Centre of Ukraine and the participants of the Seminar are responsible for this information exchange.

8. To prepare and send to the participants of the Seminar the Application for Joining Ukrainian River Network, which would be signed by the organisations and local communities. Responsible organisation: National Ecological Centre of Ukraine.

9. To send to the participants of the Seminar a Draft Position Paper of Ukrainian River Network for the 5th Ministerial Conference, which will be held in Kyiv in 2003 in the framework of process "Environment for Europe". Responsible organisation: National Ecological Centre of Ukraine.

10. To prepare and disseminate a Press-Release on Results of the Seminar in media. Responsible organisation: National Ecological Centre of Ukraine.

11. To start preparation of a project proposal, taking into account the proposals of the participants of the Seminar in order to ensure fund-raising for the Network activity. Responsible organisation: Black Sea Program of Wetlands International.

12. To start preparation to the First General Assembly Meeting, which will be held in summer 2001. Responsible organisation: "Planet" School Geographical Society (Golovyne village, Chernyakhivsky Rayon, Zhytomyr Oblast).

Звернення

Звернення до голів і депутатів міських, селищних, сільських Рад народних депутатів України.

Учасники Всеукраїнського семінару "Участь громадськості у збереженні малих річок України" звертаються до міських, селищних і сільських Рад та інших органів місцевого самоврядування із закликом звернути увагу на стан малих річок, струмків, озер та інших водних об'єктів, які знаходяться на підпорядкованій їм території.

Водні об'єкти в межах населених пунктів є одним із основних природних ландшафтоформуючих факторів. Раціональне користування і бережне ставлення до природних особливостей їх біоценозів можуть стати одним із важливих резервів поліпшення стану навколишнього середовища і зняття антропогенного і техногенного стресу населення.

З іншого боку — населені пункти в умовах суцільної урбанізації і розвитку промисловості стають тим лімітуючим фактором, який значною мірою визначає ступінь деградації річок і водної мережі України в цілому.

Земельний і Водний Кодекси України вирішальну роль у визначенні статусу і стану водних об'єктів на території населених пунктів відводить нормативним актам і добрій волі місцевих Рад. Усвідомлення цього факту покладає на них велику відповідальність.

Особливої уваги вимагає стан водозахисних і прибережних зон водних об'єктів. Систематичне ігнорування їх природоохоронної функції, екологічно необгрунтоване землевідведення нових і довільне скорочення існуючих прибережних зон, занедбаність і неконтрольоване використання земель, засмічення, забудова та ліквідація — ведуть до далеко посунутої деградації водних об'єктів і втрати значної частини національного природного багатства, яким є водні об'єкти в населених пунктах.

Водні об'єкти — невикористаний шанс на відновлення втраченої гармонії Людини і Природи, на відновлення порушеного балансу в самому осередку концентрації руйнівного антропогенного фактору: на території наших селищ і міст!

Тож потурбуємося про них сьогодні! Завтра буде пізно!

19.11.2000 р.

Київському міському голові О. О. Омельченку

Всеукраїнський семінар "Участь громадськості в збереженні малих річок України", заслухавши доповідь голови "Громадянського Комітету за збереження дикої (корінної) природи Березняків" С. П. Корецького і розглянувши публікацію в газеті "У озера" (17.11.2000, ""Мы верим: парку — быть!" или "Кому нужна коренная природа?"), вважає поставлену проблему про стан і статус малої річки на території міста своєчасною і такою, що має значення не лише в межах одного Києва.

Учасники семінару і члени Української річкової мережі підтримали ініціативу про ренатуризацію малої річки Дарничанка і заснування на її основі природного парку Дарницький Дар.

Окрім того, на семінарі прийнято Звернення до голів і депутатів міських, селищних, сільських Рад народних депутатів України, текст якого Вам надсилаємо. Просимо посприяти його розповсюдженню через Асоціацію голів міст України.

19.11.2000 р.

Затверджено учасниками загальнонаціонального семінару "Участь громадськості у збереженні малих річок України" 19 листопада 2000 р., м.Київ

ПОЛОЖЕННЯ
про Українську річкову мережу

1. Українська річкова мережа (надалі Мережа) — добровільне об'єднання громадян, неурядових організацій та місцевих громад.

2. Мета — сприяти поліпшенню екологічного стану малих річок, а також позитивним змінам в екологічній політиці України у галузі охорони та збереження річок.

3. Завдання:

— об'єднати зусилля неурядових організацій (НУО) навколо проблем врятування малих річок;

— вчитися жити у злагоді з природою;

— сприяти налагодженню інформаційного обміну між НУО;

— сприяти участі громадськості у виробленні та реалізації екологічної політики в Україні;

— вести широку еколого-освітню і виховну діяльність;

— сприяти проведенню акцій, кампаній щодо поліпшення екологічного стану річок;

— розвивати міжнародне співробітництво у сфері охорони довкілля.

4. Вищим керівним органом Мережі є загальні збори, які проводяться щорічно. Загальні збори приймають усі рішення консенсусом.

5. У період між загальними зборами діяльність Мережі координується за такими напрямками, як, зокрема, інформаційний обмін, пошук коштів, організація загальних зборів. Координатором напрямку виступає організація — член Мережі. Координатори визначаються загальними зборами на основі ініціативних пропозицій організацій — членів Мережі.

REGULATIONS
on Ukrainian River Network

Approved by the participants of All-Ukrainian Seminar "Public Participation in Conservation of Small Rivers in Ukraine" on 19 November, 2000, Kyiv

1. The Ukrainian River Network (further Network) is a volunteer association of citizens, NGOs and local communities.

2. Mission:

to promote improvement of ecological state of small rivers and positive changes in environmental policy of Ukraine in the field of river conservation.

3. Objectives:

- *unite efforts of NGOs around the problem of small river conservation;*
- *learn to live in harmony with nature;*
- *promote informational exchange among NGOs;*
- *promote public participation in the elaboration and realisation of environmental policy in Ukraine;*
- *lead broad environmental, educational and pedagogic activities;*
- *promote conduction of actions and campaigns concerning improvement of ecological state of rivers;*
- *develop international co-operation in the field of nature conservation.*

4. The main governance body of the Network is a General Assembly, held annually. The General Assembly will approve all decisions by consensus.

5. In the periods between General Assemblies, activity of the Network is co-ordinated in such directions as informational exchange, fundraising and organisation of General Assembly. A co-ordinator of direction will be an organisation — member of the Network. Co-ordinators will be appointed by General Assembly on the basis of initiative proposals of organisations — members of the Network.

На згадку про семінар. Фото І. Сіренка

Кабінет Міністрів України

ПОСТАНОВА
від 24 січня 2001 р. № 51, м. Київ
Про щорічний Всеукраїнський конкурс "До чистих джерел"

З метою об'єднання зусиль, спрямованих на поліпшення стану джерел, водойм і річок України, раціональне використання водних ресурсів, вироблення дбайливого ставлення населення до водних об'єктів, їх охорони і відтворення Кабінет Міністрів України постановляє:

1. Прийняти пропозицію Міністерства екології та природних ресурсів щодо проведення щорічного починаючи з 2001 року **Всеукраїнського конкурсу "До чистих джерел"** з оголошенням його підсумків до Дня довкілля.

2. Організацію та проведення щорічного конкурсу "До чистих джерел" покласти на Міністерство екології та природних ресурсів за сприяння Міністерства освіти і науки, Державного комітету інформаційної політики, телебачення та радіомовлення, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій.

3. Міністерству екології та природних ресурсів за погодженням із заінтересованими органами виконавчої влади та екологічними громадськими організаціями затвердити порядок проведення конкурсу "До чистих джерел" та склад конкурсної комісії.

Перший віце-прем'єр-міністр України
Ю. Єхануров

ПРОЕКТ

ПОЗИЦІЙНИЙ ДОКУМЕНТ УКРАЇНСЬКИХ НУО

ДО 5-ОЇ МІНІСТЕРСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ "ДОВКІЛЛЯ ДЛЯ ЄВРОПИ"

Ми, учасники загальнонаціонального семінару "Участь громадськості у збереженні малих річок України", маємо намір заявити про свою стурбованість долею річок як в Україні, так і в Європі взагалі.

Річки виконують цілу низку екологічних та соціальних функцій. Вони утворюють дренажну мережу суходолу, формують ландшафтну структуру та підтримують біорізноманіття територій, забезпечують виробничі та рекреаційні потреби населення.

В XX столітті в Україні, як і в Європі взагалі, внаслідок активної антропогенної діяльності сталися значні зміни в екосистемах річок та річкових долин. Внаслідок підвищеної ерозії, яку викликало надмірне розорювання територій, в Україні замулені і фактично припинили своє існування тисячі малих водотоків довжиною 10–20 км. Більшість річок тепер тою чи іншою мірою зарегульовані, перетворені на каскади водосховищ або ставів. В результаті суттєво знижена дренажна здатність територій, а деякі річки, такі, як Дніпро і його притоки, втратили 100% популяцій прохідних риб. Серед них осетрові та лососеві, які в Україні стали рідкісними, занесені до міжнародних і національних Червоних списків і охороняються конвенціями "Великої п'ятірки".

XXI століття вимагає від суспільства відновлення екосистем річок і їхніх долин, а в разі неможливості повернення до первісного стану — суттєвого покращення їхніх екологічних умов. Це є запорукою переходу країн на рейки сталого розвитку, основною умовою якого є екологічна збалансованість. Крім того, в сучасних умовах зростає роль річок як екологічних коридорів, що забезпечують квазібезперервність популяцій.

Вагомий внесок в процес відродження річкових екосистем можуть зробити неурядові організації, організовуючи місцеве населення, впливаючи на прийняття відповідних рішень місцевими органами влади, домагаючись виконання цих рішень тощо. Український досвід доводить ефективність діяльності місцевих НУО типу "Комітет захисту річки" з вирішення екологічних роблем річок та екологічної освіти.

XXI століття має стати століттям переходу людського суспільства від охорони і захисту довкілля до його відновлення і реконструювання, і річкова мережа є тою важливою ланкою, шо значною мірою має забезпечити екологічну стабільність країн, регіонів і континентів.

Ми, учасники семінару, звертаємося до урядів європейських країн з вимогою прийняти і здійснити національні програми відновлення річкової мережі на основі вимог підтримання національних екомереж, а також забезпечення можливостей існування прохідних видів риб.

Ми також звертаємося до європейських екоНУО із закликом приділяти більше уваги проблемам відродження річок та об'єднанню місцевих громад навколо цих проблем.

Конкурс

Логотип Європейської річкової мережі

Логотип Міжнародної річкової мережі

Логотип річкової мережі Об'єднаного королівства Великої Британії та Північної Ірландії

Шановні друзі!

Триває конкурс на кращий ескіз логотипу Української річкової мережі.

Представляємо деякі роботи, що вже надійшли, а також логотипи відомих міжнародних природоохоронних організацій, що переймаються проблемами збереження річок.

Хочемо подякувати тим, хто вже надіслав нам свої ескізи, а також нагадати, що конкурс триває. Чекаємо на Ваші роботи!

Організатори конкурсу

Ольга Юрьєва, Клуб юних екологів «Кудесник», м. Северодонецьк

Єгор Успенський, Еколого-краєзнавчий клуб «Скіфія», м. Севастополь

Нашляхудо“Києва-2003”(дискусія)

Звіт головуючого Громадської ради при Мінекоресурсів про зустріч 25 січня *

Шановні члени Громадської Ради!
Шановні колеги!

Пропоную Вашій увазі звіт про участь у зустрічі робочої групи з реалізації Планів Дій зі збереження навколишнього середовища, яка відбулася 25 січня 2001 року у приміщенні конференц-залу НАН України.

За запрошенням Ярослава Мовчана, який головує в Оргкомітеті з підготовки конференції Київ-2003, я був присутній на зустрічі Оргкомітету, який відбувся 25 січня з 9 по 14 год.

Під час роботи Оргкомітету було розглянуто наступні питання:

1. Дата проведення конференції;
2. Перелік найбільш важливих подій/зустрічей/конференцій, які планується провести на протязі 2001 та 2002 рр.
3. Бюджет конференції.
4. Пропозиції до порядку денного конференції "Київ-2003".

Пропоную висловити від імені Ради подяку Мінекоресурсів за запрошення взять участь у якості спостерігача представника від Ради на засіданні Оргкомітету.

Під час роботи Оргкомітету представниками різних країн неодноразово підкреслювалося, що Київська конференція повинна зробити наголос на екологічних проблемах в країнах колишнього СРСР та шляхах їх вирішення.

Еко-Форум є організацією, яка представляє інтереси неурядових організацій в Оргкомітеті і має відповідати за внесок громадських організацій країн— учасниць у підготовку та проведення конференції. Тому Рада повинна виробити процедуру співпраці з Еко-Форумом з метою ефективної підготовки українських неурядових організацій до конференції.

Рада повинна терміново створити робочі групи з питань, які будуть включені до порядку денного конференції, та створити національний Оргкомітет громадських організацій з підготовки до конференції. Головне завдання Оргкомітету — створити та підтримувати діяльність робочих груп. Робочі групи повинні виробити бачення участі громадських організацій України у підготовці до конференції:

— визначити проблеми в Україні, які є спільними для більшості країн регіону та намітити шляхи їх вирішення. Підготовка має включати проведення відповідних досліджень та опрацювання відповідного документу. Бажано визначитися з країнами, які мають східні проблеми, налагодити контакти з відповідними робочими групами тих країн, скоординувати з ними роботу з підготовки остаточного документа до конференції від громадських організацій усіх зацікавлених країн;

— визначити тематику, яка може бути представлена тільки Україною — наприклад зробити аналіз існуючих національних екологічних програм країн регіону, порівняти їх, визначити наскільки існуючі в Україні документи відповідають Національним планам дій та можливість підготовки Національного плану дій з точки зору громадськості України, порівняти з прийнятим тощо.

Внесок громадських організацій у підготовку конференції повинен бути у вигляді:

— звіту про стан ...,

— аналітичного матеріалу стосовно процесу (будь-якого), існуючого законодавства тощо;

— рекомендацій (які мають базуватися на звітах або аналітичних матеріалах).

На жаль, я не маю порядку денного конференції, викладеного на папері, тому надаю його зі слів. Через це можуть бути окремі неточності.

Запропонований порядок денний конференції (не дослівно, а за змістом):

1. Розвиток міжсекторальної взаємодії з метою вирішення екологічних проблем.
2. Звіт про стан довкілля Європи.
3. Розвиток системи моніторингу стану довкілля.
4. Транспорт та довкілля.
5. Оцінка впливу господарчої діяльності на стан довкілля.
6. Карпатська конвенція.
7. Енергозбереження та довкілля.

Планується також півдня на сесію неурядових громадських організацій.

Це не повний та не остаточний порядок денний. Він ще обговорюватиметься Оргкомітетом.

Представник робочої групи з впровадження Планів дій зі збереження навколишнього середовища сказав, що для громадських організацій заплановано близько 3 млн. екю на фінансування їх проектів, спрямованих на підготовку до конференції. До кінця лютого потрібно подати у письмовій формі пропозиції на фінансування.

Рада повинна прийняти рішення про створення Оргкомітету. Оргкомітет має визначити найбільш пріоритетні теми з питань, які включені до порядку денного конференції, скоординувати свою діяльність з іншими країнами регіону, виробити процедуру подання заявок та запропонувати механізми їх фінансування.

Тепер стосовно засідання Робочої групи з впровадження Планів дій зі збереження навколишнього середовища (EAP Task Force), на яке я був делегований Радою (25 січня, з 16 год. до 19–30).

Головна мета засідання — оцінка діяльності РЕЦів, шляхи покращення їх праці та шляхи покращення взаємодії між Робочою групою та громадськими організаціями країн регіону.

За Вашим дорученням я оголосив про наші "побажання" стосовно покращення роботи Робочої групи.

Виявилось, що Робоча група сама не задоволена станом речей і вже запропонувала створити Консультативний форум громадських організацій країн регіону при Робочій групі. Члени Робочої групи просили надсилати своє бачення стосовно:

— функцій форуму;
— структури форуму;
— процедури делегування національних представників до форуму тощо.

Робоча група пропонує наступні можливі функції Форуму:

— проведення дискусій та обговорення питань природоохоронної політики та діяльності Робочої групи;
— розповсюдження інформації стосовно діяльності Робочої групи;
— залучення громадськості до процесу реалізації програми Робочої групи.

Я відзначив, що беручи до уваги побажання громадських організацій України, які ми висловили Робочій групі, бажано було б, щоб Форум мав всі три мети.

Інші представники (від Росії, Казахстану) висловлювали думку, що Форум не потрібен, а його функції мають виконувати РЕЦи. Я знову висловив позицію, що Форум потрібен і він має відмінні від РЕЦів функції та завдання.

Головуючий Робочої Групи підтримав доцільність створення Форуму і запросив представників громадських організацій надсилати на адресу Робочої групи свою пропозиції стосовно Форуму (див. вище).

Пропоную на порядок денний наступного засідання Ради наступні питання:

1. Звіт Головуючого стосовно участі у зустрічі 25 січня.
2. Питання стосовно створення Оргкомітету з підготовки конференції "Київ-2003" (пропоную надсилати пропозиції стосовно процедури створення Оргкомітету та робочих груп).
3. Питання стосовно співпраці з Еко-Форумом (надсилайте Ваші пропозиції стосовно шляхів співпраці).

З повагою,

Олександр Микитюк
Головуючий Громадської Ради

** — друкується з редакційними скороченнями*

Діяльність членів мережі

ОБЛИЧЧЯ НАШОГО МІСТА

28 вересня напередодні Дня міста Ужгорода у рамках проектів **"Молодь за чисте місто" та "Громадський моніторинг якості води у річках Латориця та Уж"** Регіональне молодіжне екологічне об'єднання "Екосфера" за сприяння Ужгородської міської Ради провело загальноміську акцію, метою якої було очищення берегів річки Уж у межах міста від побутового сміття. До цієї акції долучилися учні ЗОШ № 5 (Екологічний клуб "Платан"), Екологічний центр ЗОШ № 12 (керівник — К. Станкевич), Молодіжний клуб "Тінейджерс" ЗОШ № 1 (керівник — О. Карабиньош), Молодіжний клуб "АСТРА — Ужгород" (президент — І. Онипчук) та обласний осередок Всеукраїнського дитячого об'єднання "Екологічна Варта" (керівник — А. Сікура). Усього — 100 учасників.

Увага учасників акції була спрямована на берегові схили річки — Київську, Незалежності, Слов'янську і Студентську набережні, які є найбільш людними і внаслідок цього — найбільш засміченими. Тут було зібрано 60 мішків зі сміттям.

Чому ця акція настільки важлива? Восени рівень води у річках підвищується і вода забирає усе сміття з берегів. Що відбувається далі? Частина цього сміття буде знесена водою і викинута на берег. Інша ж набирається води і осідає на дно річки, де згодом гниє і розкладається, різко збільшуючи кількість поживних речовин і зменшуючи кількість кисню. Брак кисню у воді призводить до знищення киснево чутливих видів. Осінь приносить річці й іншу біду: справжнім лихом для річки стають горе-господарі, які вважають звичайною справою викидати листя з садів та зогнилі овочі у річку, перетворюючи воду у болото. Не меншої шкоди річці завдає викинуте побутове сміття, яке осідає на дно назавжди і часто стає причиною травм.

Зрештою, ця справа має естетичний бік: річка завжди вабить до себе людей. Під час першого знайомства з містом окрім соборів, ратуш, замків, древніх площ, ми приходимо на берег річки, адже саме вона стала причиною того, що тут колись з'явилося місто, і поряд з річкою зазвичай розташовані найстаріші його райони. Стан річки, набережних, їхня чистота і привабливість говорять про людей, які живуть на її берегах. **Вода віддзеркалює обличчя міста. Погляд на засмічену річку викликає певне уявлення про мешканців міста, через яке вона тече.**

Набережні Ужа заслуговують на більшу повагу мешканців міста. Приємно вийти на чисту набережну і провести тут кілька годин у тиші і спокої. Якщо вам трапиться купити пакет соняшникового насіння, не поспішайте кидати лушпиння під ноги: на набережних знаходиться достатня кількість смітників. Молодь, що розляглася на лавицях і лузає насіння, жує шоколад і булочки, привертає увагу не своєю розкутістю, а своїм цілковитим безкультур'ям: викинути обгортки під ноги — це наче жест прилучитися до своїх, або ж прояв бунту. Незрозуміло лиш проти кого. Схоже, проти свого майбутнього. Винести на берег мішок сміття і висипати його — не найкращий спосіб позбавитися побутових відходів, для цього існують контейнери. Людина, яка не замислюється над своїми діями, не хоче нести відповідальність за свої вчинки, стає злочинцем. Лиш, на жаль, за злочинне ставлення до природи ми не звикли нести карної відповідальності, тому просто не звертаємо на свої злочини увагу. Насправді ж природа мститься: неповажливе і злочинне ставлення до неї обертається проти нас самих.

Річка — жива і потребує повсякчасної уваги і турботи. Підтримувати чистими береги річки під силу кожному мешканцеві. Тільки тоді річка приноситиме нам радість, затишок, спокій, а у міста буде достойне його обличчя.

Наталія Дерев'янченко
Відділ зв'язків з громадськістю
РМЕО "Екосфера"

❖ ❖ ❖

ПІКЛУЙМОСЯ ПРО НАШУ РІЧКУ!

Під таким гаслом пройшла **міжнародна дитяча конференція** 6–8 жовтня 2000 року у маленькому угорському гірському селі Уй Гуто, у якій взяли участь діти разом зі своїми наставниками із Угорщини, України, Словаччини та Чехії. Співорганізаторами цього заходу стали угорська екологічна організація ГОЛОЦЕН (м. Мішкольц) та словацька екологічна організація СОСНА (м. Кошіце). Чеську сторону представляла екологічна організація ВЕРОНІКА (м. Жідлоховіце), а українську — ЕКОСФЕРА (м. Ужгород).

Учасниками конференції були діти шкіл та гімназій разом зі своїми вчителями та наставниками з громадських організацій, які долучились до громадського моніторингу річок, що протікають у їхній місцевості, увійшовши до постійних моніторингових груп і беручи участь у таких дослідженнях. З Ужгороду, окрім представників ЕКОСФЕРИ, в Угорщину поїхали учні і вчителька з Екологічного центру ЗОШ № 12 та члени Молодіжного клубу "Тінейджерс" ЗОШ № 1. Вони разом зі спеціалістами ЕКОСФЕРИ та студентами УжНУ беруть участь у проектах **"Латориця — дві країни, одна річка" та "Громадський моніторинг якості води у річках Латориця та Уж"**. Тут, в Уй Гуто, діти могли поділитись зі своїми ровесниками досвідом роботи, разом попрацювати, знайти нових друзів і просто добре відпочити на природі.

На території молодіжної турбази біля села, де проживали учасники конференції, відбувались різноманітні екологічні ігри, забави, лекційні заняття та перегляд кольорових слайдів із зображенням транскордонних річок Горнад (Словаччина-Угорщина), Бодрог (Словаччина-Угорщина), Латориця (Україна-Словаччина) та їх мешканців. Учасники конференції разом здійснювали хімічні аналізи проб води, взятих із природних водойм в околицях Уй Гуто, а увечері біля ватри дегустували різноманітні сири (біля 10 сортів) та соковиті овочі — екологічно чисту продукцію з місцевої козячої ферми.

Під час конференції учасники також мали цікаву екскурсію. Протягом п'ятигодинної прогулянки гірськими хребтами Карпат юні екологи відвідали найгарніші куточки околиць села.

Дитяча конференція в Уй Гуто стала важливою подією особливо для юних її учасників — школярів, які могли познайомитись зі своїми однолітками з інших країн, які також займаються захистом довкілля, яким не байдужі проблеми рідної річки, і які роблять добру справу у своїй країні.

Оксана Станкевич
РМЕО "Екосфера", м. Ужгород

❖ ❖ ❖

ВЧИМОСЯ ЛІДЕРСТВУ

21–22 жовтня діти-учасники моніторингових груп, які протягом шести місяців разом із членами РМЕО "Екосфера" працюють у рамках екологічних проектів "Латориця — дві країни, одна річка" і "Громадський моніторинг якості води у річках Латориця та Уж", взяли участь у дводенному тренінгу з питань екології та охорони

довкілля у природних умовах. Організатором цього заходу було Регіональне молодіжне екологічне об'єднання "Екосфера". Тренінг відбувся на конефермі "Золота підкова" у с. Андріївка на Ужгородщині. До участі в тренінгу запросили активістів природоохоронної діяльності: 22 дітей віком 11-14 років — членів Екологічного центру ЗОШ № 12 та ЗОШ № 8, а також членів МК "Тінейджерс" ЗОШ № 1, яким не байдужа доля наших річок і лісів, і які прагнуть впливати на своє оточення задля майбутнього. Цього разу діти займались не лише аналізами проб води, взятих із річок. Основною метою тренінгових занять був розвиток лідерських навичок у його учасників.

Сьогодні мало хто думає про формування лідерських якостей у молоді. Більшість з нас не усвідомлює своєї ролі у суспільстві. Не замислюється над тим, що кожен може впливати на процеси перетворень, які відбуваються в суспільстві, і що хід цих перетворень залежить від власної активності громадян. Тому тренінги для дітей були спрямовані на їхній особистий розвиток, на формування екологічної свідомості та вміння приймати рішення. Діти вчились самостійно шукати причинно-наслідкові зв'язки між подіями, які відбуваються у природі, спільно шукати шляхи розв'язання екологічних проблем та конфліктів, відчувати себе відповідальними за те, що відбувається навколо. Важливо, щоб діти зрозуміли: покращити стан довкілля у регіоні можна лише через зміну власного ставлення до проблем навколишнього середовища, а також ставлення до них оточуючих.

У рамках програми учасники цього заходу взяли участь у тренінгах з проблем довкілля "Що буде, якщо?..", "Не хочемо оточуючого середовища одноразово використання", "Джерела забруднення водного простору", а також екологічних "Аукціон екологічних помилок", "Павутинки", "Знайди своє дерево". Справжніми змаганнями між командами стали групові ігри на розвиток лідерських якостей та вміння працювати у команді "Перейти річку" та "Павутина".

Відчуття єдності з природою посилювала загальна таборова атмосфера та спеціальні заняття з верхової їзди. Особливою для дітей була вечірня ватра, де вони співали пісні, грали в ігри і пекли картоплю.

Оксана Станкевич
РМЕО "Екосфера",
м. Ужгород; вул. Берчені, 21
м. Ужгород, 88000
Тел./факс: (0312) 1-64-50
ostankevych@hotmail.com

❖ ❖ ❖

"Пошук шляхів співпраці громадськості, науковців та державних структур у вирішенні конкретних проблем річок Латориці та Ужа" — такою була тема "круглого столу", проведеного 8 грудня 2000 року у м. Ужгороді представниками РМЕО "ЕКОСФЕРА".

У роботі "круглого столу" взяли участь представники Держводгоспу (м. Київ), облводгоспу, райводгоспу, Управління у справах сім'ї та молоді ОДА, науковці УжНУ, журналісти, представники громадських організацій: Карпатського еко-клубу "Рутенія", ЕкоЦентру ЗОШ № 12, МК "Тінейджерс" ЗОШ № 1, обласного осередку Червоного Хреста та обласного осередку ВДО "Дитяча Варта". На жаль відсутніми були представники Управління екології та природних ресурсів України у Закарпатті та Ужгородської міської Ради, яких також було запрошено до участі у роботі.

На круглому столі члени "Екосфери" разом з іншими учасниками моніторингових проектів "Латориця — дві країни, одна річка" і "Громадський моніторинг якості води у річках Латориця та Уж" представили результати шестимісячної роботи — регулярних комплексних досліджень річок Латориця та Уж: характеру і стану русла, наявності прибережних захисних смуг, складу прибережної флори та фауни, якості води у річках, характеру та джерел забруднення. Були підняті питання активної співпраці з державними структурами та органами місцевого самоврядування, а також широкого інформування населення по проблемі збереження малих річок регіону у засобах масової інформації.

В результаті роботи "круглого столу" була прийнята резолюція, у якій учасники наголосили на тому, що проблема збереження річок Латориця та Уж є важливою і вимагає спільних зусиль для її розв'язання. Тому було прийнято рішення про:

- обмін інформацією про стан водних екосистем регіону між усіма структурами, які беруть участь в природоохоронних програмах та дослідженнях на терені Закарпаття, незалежно від того, чи це державні структури, чи громадські організації;
- широке інформування населення по проблемі збереження річок басейну Тиси засобами масової інформації з просвітницькою метою;
- проведення спільних природоохоронних акцій з участю представників громадськості та державних структур;
- організація і проведення спільних еколого-виховних заходів для школярів та дорослого населення;
- здійснення спільних (державних і громадських) проектів по моніторингу річок Тисянського регіону.

З прес-релізу до ЗМІ
РМЕО "Екосфера", м. Ужгород

Пленарне засідання. Фото І. Сіренка

Листування

Національний екологічний центр України
п. С. Таращуку

Шановний Сергію Володимировичу!

Дуже вдячні за проведений загальнонаціональний семінар!

Єдине, що непокоїть, — це наші напрацювання, поправки, прийняті документи, які можуть залишитися лише на папері або словами, кинутими на вітер. Але цього не повинно статися, адже, серед учасників зібрання солідні люди, поважні організації. Відрадно тут було бачити наших давніх знайомих, за плечима яких великий досвід екологічного виховання молоді, — П. Захарчука, М. Близнюка, В. Приходька, В. Бевзуха, Г. Павленко, В. Василюка, Н. Ковальчук, В. Овелян та інших.

Після семінару, парламенських слухань з екологічної політики, в мене особисто змінилася думка щодо діяльності НЕЦУ. Відрадно сказати, в кращу сторону. На мою думку, НУО або не знають, або дуже мало знають про НЕЦУ (особливо на периферії); брак інформації погіршує якість та ефективність природоохоронних заходів, годі щось казати і про екопросвітництво населення.

У нашої організації є можливість приймати оперативно інформацію через електронну пошту і поширювати її для НУО району Бережанського та шкіл, що займаються активною екологічною освітою та вихованням.

Наші контактні дані:
тел: (03548) 2–13–31 (р.)
факс: 5–13–09 (для Галини Проців)
e-mail: kray@ukr.net
Поштова адреса: Галина Проців, вул. Валова 8–В, м. Бережани, Тернопільська обл., 47501

Чому мова йде лише про навчально-виховні заклади? Тому, що тільки вони в нашому районні роблять роботу практично (садять дерева, чистять річки, прибирають парки, проводять спеціальні заходи, тощо), влада та організації, які безпосередньо повинні займатися екологією та екологічними проблемами, займаються ними формально (тобто на папері).

З повагою,
Галина Проців,
м. Бережани
10 грудня 2000 р.

Вінницьке відділення УЕА «Зелений світ» – зберігаємо річки. Фото І. Сіренка

Деякі зауваги щодо стратегії діяльності Української річкової мережі

Цілком зрозуміло, що усе буде залежати від роботи координаторів в областях. Головним завданням координаторів має стати залучення місцевого населення до роботи річкової мережі. Тільки у цьому випадку можна очікувати позитивних результатів.

Тут, мені здається, необхідно дати можливість координаторам через якийсь фінансовий проект побувати в першу чергу у сільських школах з еколого-просвітницькою, пропагандистською місією. Це бажано зробити до весни, тобто до посівного сезону, коли сільському населенню ближче город, ніж природа. Також бажано, щоб координатори могли надати місцевим школярам найпростіші методики та індикатори визначення якості води, яких зараз немає в школах. Ще краще провести з ними практичний урок на найближчій водоймі. У цьому плані варто придивитися до діяльності християнського та євангелістського руху.

Необхідно шукати координаторів серед людей, здатних переконувати інших у необхідності рятувати річки як власні душі. **Необхідна ідеологія звеличення кожного джерела, струмка, ручая до рівня храму, шкодити яким — це злочин.**

Варто вивчити варіанти проведення конкурсу освітніх проектів у долинах малих річок.

Володимир Домрачев
Еколого-туристичне об'єднання "Орлан"
пр. Дружби народів, 31, кв. 184
м. Дніпродзержинськ
Дніпропетровська обл., 51940
Тел.: (5692) 9–08–67, 6–60–05
(292) 46–41–61
(додатковий комутатора 33) — у Дніпропетровську

Давайтедопоможемо!

1. Офіційне листування — Лист 1

Національний екоцентр України

Переконливо просимо Вашого сприяння у справі прискорення розширення меж пам'ятника природи місцевого значення "Озеро Соляне". Документацію в рамках "Маршу парків-2000" підготували активісти ЕДО "Зелений гомін", направивши її на адресу Херсонського обласного управління екобезпеки. Довелося, на жаль, звертатися за допомогою навіть до Міністра. Однак до цього часу триває "інтригуюча" мовчанка. Здається, що наше обласне управління навіть ігнорує міністерські запити.

Попередній пам'ятник природи "Дуб черешчатий" наша організація заповідала з "легкої руки" місцевих, чиновників аж . . . календарний рік. І це тоді, коли продовжується всеукраїнський дитячий конкурс "Вчимося заповідати".

З повагою,

координатор ЕДО "Зелений гомін"
М. В. Буженко
326240, Херсонська обл., м. Гола Пристань, вул. Ларіонова, 132, СШ № 2, тел.: 2–15–35

2. Офіційне листування — Лист 2

Голопристанське громадське екологічне об'єднання "Зелений гомін"

Щодо звернення активістів ЕДО "Зелений гомін"

Головне управління на доручення Міністра екології та природних ресурсів України розглянуло Вашого листа і цілком поділяє Вашу стурбованність байдужим ставленням місцевих державних установ виконавчої влади до звернень громадськості. Ми цінуємо Вашу активну участь у таких екологічних заходах, як "Вчимося заповідати" і "Марш парків-2000"

За повідомленням начальника Держуправління екорссурсів України у Херсонській області Ваші матеріали схвалено і передано на розгляд до обласної ради для прийняття рішення про заповідання пам'ятки природи місцевого значення "Дуб черешчатий" та розширення меж пам'ятки природи місцевого значення "Озеро Соляне". Більш детальну інформацію Ви можете отримати у начальника Держуправління екоресурсів України у Херсонській області Бичкова В'ячеслава Васильовича (тел.: 26–31–95), якому доручено проінформувати Вас про стан справ з цього питання.

Начальник Головного управління
В. Б. Леоненко
Міністерство екології та природних ресурсів України
Головне управління національних природних парків і заповідної справи
01014, м. Київ, вул. Тимірязєвська, 1,
тел/факс: 294-95-56,
e-mail: <parks@parks.freenet.kiev.ua>

3. Тему висвітлюють школярі та їхні наставники *

Озеро, яке дарує тільки щастя

Жив-був дуже хвалькуватий цар. Була в нього красива дочка. На нещастя, вона раптово захворіла. Навіть заморські імениті лікарі не змогли дарувати їй здоров'я. Тоді скликав цар купців, які торгували повсюди, та й оголосив: "Хто вилікує мою доньку, той візьме її собі за дружину. Та ще й півцарства віддам навічно."

Багато доріг пройшли купці, багато сміливців пробували вилікувати дівчину. Здавалося, що смерть скоро зробить свою справу.

Та ось купець-невдаха, на ймення Іван, який і не надіявся на вдачу, раптом знайшов випадково чудодійні ліки. А було це так.

Заблукав він зі своїм крамом у сипучих пісках. Здавалося, що їм кінця-краю не буде. 7 днів та 7 ночей шукав Іван якусь водойму. Воли вже зовсім знемоглися від спраги, вкрилися невигойними виразками. Аж ось на восьмий день натрапили на озерце. Щоправда вода в ньому була солоною. Втомлені воли так і виляглися у гарячій купелі. На ранок сталося диво — стояли здорові-здоровенькі. Набрав купець ропи з озера. Це і врятувало царівну. Та хіба ж тільки її одну... Справедливо говорять люди, що озеро Соляне дарує щастя. А ми що ж йому???

Бойко Микола, 8-А клас

Легенда про о. Соляне

Жила коло озера колись прекрасна принцеса. У неї був дуже бездушний батько. Через його самодурство та жорстокість навіть всі слуги повтікали в степи. Тоді він змусив свою єдину доньку виконувати всю тяжку роботу. Вона і палац прибирала, і їжу готувала, і білизну прала. Так їй таке життя остогидло. Одного разу, гуляючи берегом, познайомилася вона з чарівним хлопцем, який забрав її на свого човника. Попливли вони на протилежний берег озера і зажили там щасливо. Та не полишив у спокої рідну доньку жорстокий батько. Підкупив він злі водяні сили. Та й забрали ті навіки у підводне царство хлопця. Кожного ранку сідала принцеса на березі озера, виглядала милого і плакала. Згодом вода в озері стала солоною. З тих пір і душа дівоча поринула у хвилях. Так що шануйте, люди, наше озерце Соляне.

Бондаренко Олена, 3-Б клас

Наше чудо Соляне

Ой, яке ж чудове,
Цілюще озеро є в нас!
Приїжджайте, приїжджайте!
Ми чекаєм повсякчас

Якщо Ви не здорові,
То не хмурте брови...
До послуг — наше чудо Соляне —
І хвороба обмине!!!

Цілинко Вікторія, 4-Б клас

Крапля — непослух

Чи знаєте ви легенду про наше озеро Соляне? Тоді послухайте!

В Чорному морі одна крапелька була справжнісіньким непослухом. Робила все не за волею морського владики, а на свій розсуд. Щоб провчити її, вирішив він під час шторму викинути її на пекельні піски берега. Так і зробив при нагоді. Але крапелька була дуже кмітливою. Вона, опинившись на березі, закричала до вітру: "Чому ти мені не допомагаєш дістатися до очеретів у долині? Мені волею царя там озером велено стати!!!" І полетіла крапелька разом з вітром, і утворила скоро дійсно Соляне озеро. Ось такою справжньою особистістю була ця морська крапелька — непослух. Вона і нині бореться за свої права. Заставила людей озеро законом охороняти. Буває і гнівається — тоді наше озеро висихає до половини влітку. Давайте ж його шанувати, бо дивись норовиста крапелька перебереться від нас в інші краї!!!

Зелінська Лідія, 10-Б клас

** — Літературні твори запозичено з видання "Кроки до зелених горизонтів". — Херсон: ЕДО "Зелений гомін",2000.*

Посвята першому дитячому пам'ятнику природи Голої Пристані "Дуб Черешчатий"

Найкращий у місті товариш зелений,
Ти будеш довічно у серці у мене.
Всміхайся блакиті, величний, привітний,
І дужий, і навіть, на диво, тендітний.

Найкращий у місті товариш зелений
Ти пам'ятник перший дитячий у мене.
Повідай, повідай чарівную казку
Про дружбу дерев і дитячую ласку.

Найкращий у місті товариш надійний,
Безмежно щасливий, рішучий і рвійний.
Ти пам'ятник перший дитячий у мене,
Я в серці лелію чуття це зелене.

Мій мудрий дуб! Мій мудрий дуб!
В житті ти завжди сонцелюб,
Зеленим сплеском щовесни,
Ти Голу Пристань пригорни!!!

Буженко М.В.

Бувальщина про місцеві пам'ятники природи та про місцевих "начальничків"

У зеленому привітному місті Гола Пристань, яке примостилося на березі Конки, розкошувала віддавна дубова велична родина. Кремезним цим деревам було вже понад сто років. Вони і нині є окрасою міського сквера. А ось один самий наймогутніший дуб чомусь опинився аж на території нинішньої станції натуралістів. Він наймолодший в родині. А чого ж він росте віддалік? Може, замолоду гарячкуватим був, посварився з усіма та й став одноосібником. А може, дуже гордим був та самолюбивим. Всі дуби мали теплі зелені руки, якими і пригортали завжди всіх, хто прагнув спокою, тепла і ласки.

Але одного привітного дня прийшло в родину велике горе. Один місцевий "начальничок" захотів собі зробити дубові двері саме із місцевого пам'ятника природи. Схотів — і зробив. Тоді другий місцевий "начальничок" вирішив позбавити привілля самого наймолодшого дуба, давши радо дозвіл на будівництво приватних гаражів. І поповзли вони, мов сіруваті вужаки, в його сторону. Опинився бідолаха в полоні. Навіть вже до своєї дубової родини в сквер не втечеш. Гаражі, гаражі, гаражі... Бідкалися пташки, комахи, звірята та чесні люди... Найініціативнішими виявилися діти з дитячої екологічної організації "Зелений гомін". Вони біля пам'ятника природи "Вікові дуби" провели акцію та взяли його під свою опіку. Нині вся дубова родина огороджена, інформаційні таблички свідчать про захист законом. А як же дуб-красень, що опинився в полоні гаражів, порятувати? Вирішили діти зібрати відповідні документи, щоб і він став пам'ятником природи. Як вирішили, так і зробили. Цілий рік довелося чекати. Вже ось "Марш парків-99" на носі, а обласні "начальнички" все розмірковують, чи за свою справу діти взялися. Накінець-то осінило, рішення обласної ради привезли. Як тепер прекрасно, що знову в нашому місті розкошує дубова родина!!! Та ще й закон її охороняє. Навіть гаражі на новоявлений пам'ятник природи свої ворота пороззявляли.

Однак так гірко і скорботно, що шмигають носами в кабінетах місцеві "начальнички".

Що їм до престижу пам'ятників природи? От престиж власних дач, будинків!!! Розкрийте ж свої душі та впустіть туди зелену надію та снагу!!! Ех, ви місцеве наше "дубове плем'я"!!!

Линник Катерина, 10-А клас

*** Височезний, кремезний, але легендарним богатирем не величають, а лише пам'ятником природи називають. (Віковий дуб)

*** Якщо дуб віковий обнімаєш, то чудодійної енергії придбаєш.

*** В озеро Соляне пірнув — здоров'я на роки здобув.

*** На пам'ятки природи руку здійняв, то гріха на душу на все життя набрав.

Повод Любов, 11-Б клас

Про чудодійну силу озера Соляного усі знають, та не всі чомусь його оберігають.

Галбура Марія, 11-Б клас

*** Солоне, але сіль радо не дарує. Цілюще, але пігулками нікого не лікує. (Озеро Соляне)

*** Хто на озері Соляному хоча б хвилинку побуде, тому здоров'я на рік прибуде.

Плужніков Олексій, 10-Б клас

*** Хто про пам'ятники природи дбає, той прекрасну душу має.

Сиротова Ганна, 10-Б клас

*** Якщо шануватимеш озеро Соляне, то радість світла тебе не обмине.

*** Кривдиш вікове дерево — кривдиш і свою душу.

Іванченко Євген, 7-В клас

*** Якщо в озері Соляному попірнаєш, то на багато літ здоров'ячка придбаєш.

Кушнарюк Олена, 3-А клас

*** Озеро Соляне заслуговує на повагу, бо дарує силу, міць, засмагу.

Котова Наталія,. 11-А клас

Українську річкову мережу створено — працюємо разом! Фото І. Сіренка

Події*

6th International auDes Conference: Bridging Minds and Markets – Emerging Issues in Environmental Education and Employment in Europe. – *April 5–7, 2001 – Venice, Italy. Developement of environmental curricula, and methods to link that education to the labour market.*

Contact: Andrea Giacometti, Department of Environmental Sciences, University of Venice Ca' Foscari, Dorsoduro, 2137 I-125, Venice, Italy; Tel: +39 041 257–8653; Fax: +39 041 257–8584; Email: audes6@unive.it; http://helios.unive.it/~audes6/index.htm

CSD 2001: The Ninth Session of the Commission on Sustainable Development. – *April 16–27, 2001 – New York City. Atmosphere, energy, transport, information for decision making and participation, and international cooperation for an enabling environment.*

Contact: Zehra Aydin-Sipos, Major Groups Focal Point, Division for Sustainable Development; Tel: 212 963–8811; Fax: 212 963–1267; Email: aydin@un.org; http://www.un.org/esa/sustdev/

16th Commonwealth Forestry Conference: Forests in a Changing Landscape. – *April 18–25, 2001 – Fremantle, Australia.*

Contact: Libby Jones, Standing Committee on Commonwealth Forestry, Edinburgh, UK; Tel: 44 131–314–6137; Fax: 44 131–334–0442; Email: libby.jones@forestry.gov.uk

Global Agriculture 2020: Which Way Forward? – *April 18–20, 2001 – Norwich, UK. Evaluates current and projected demands on global agriculture, and identifies opportunities and priorities in biosciences research strategy to assist agricultural development.*

Conference Secretariats: Lucie Andrew, Carole Morgan, or Caroline Websdale, John Innes Centre, Norwich Research Park, Norwich, UK, NR4 7UH; Tel: 44 1603 450–581/450–641; Email: agric.2020@bbsrc.ac.uk; http://www.jic.bbsrc.ac.uk/events/agric2020

Eco-Informa 2001: Environmental Risks and the Global Community — Strategies for Meeting the Challenges. – *May 14–18, 2001 – Argonne, Illinois. Developing solutions for the global community to meet freshwater demands of increasing populations and expanding economies, supply adequate, safe and nutritious food, provide economically reliable and environmentally sustainable energy, preserve diverse natural resources, and mitigate environmental contamination.*

Фото В. Маєвського

Contact: Margaret MacDonell, Argonne National Laboratory, 9700 South Cass Ave. Bldg 900, Argonne, Illinois 60439; Tel: 630 252–3243; Fax: 630 252–4336; Email: eco-informa@anl.gov; http://eco-informa.ead.anl.gov/

Second International Conference on Eco-Efficiency: From Eco-Efficiency to Sustainable Development in Industry. – *May 15–16, 2001. – Düsseldorf, Germany. Features success stories of companies in relation to energy, water and resources a focus on social aspects of eco-efficiency. Also aims to develop common directives for the development and implementation of sustainability energy efficiency, water efficiency, and resource efficiency. Held in conjunction with ENVITEC 2001 (see above).*

Contact: Jan-Dirk Seiler-Hausmann, Monika Kieslich, Wuppertal Institute for Climate, Environment and Energy, Duppersberg 19, 42103 Wuppertal, Germany; Tel: 49 202–2492–102; Fax: 49 202–2492–108; Email: Jan-Dirk.Seiler@wupperinst.org; http://www.eco-efficiency.de/index2.html

Sixth Indo-Pacific Fish Conference. – *May 20–25, 2001 – Durban, South Africa. Ichthyology of Indo-Pacific fishes, including evolution, genetics, systematics, ecology, biology, behavior, and biogeography.*

Contact: Sixth IPFC 2001 Secretariat, Oceanographic Research Institute, P.O. Box 10712, Marine Parade, Durban, 4056, South Africa; Tel: +27 31–337–3536; Fax: +27 31–337–2132; Email: seaworld@dbn.lia.net; http://www.seaworld.org.za/seaworld/ippfc2.asp?show=ipfc2

13th Annual Asia-Pacific AFEJ Congress and Fourth Commonwealth Congress: Reporting on Eco-Tourism. – *June 11–15, 2001 – Kuala Lumpur, Malaysia.*

Contact: Asia-Pacific Forum of Environmental Journalists, P.O. Box 26, 434/3 Sri Jayawardenapura, Sri Lanka; Tel: 94 1–829–519; Fax: 94 1–826–607; Email: afej@sri.lanka.net; http://www.oneworld.org/slejf/

Tree Biotechnology in the Next Millennium. – *July 22–27, 2001 – Stevenson, Washington. Results of studies in molecular function, diversity, and modification of forest trees. Two associated conferences: The International Symposium on Ecological and Societal Aspects of Transgenic Forest Plantations and the International Symposium on Molecular Domestication of Forest Trees.*

Contact: Email: jace.carson@orst.edu; Website: http://www.fsl.orst.edu/tgerc/iufro2001/

IEES Conference 2001: Ecological Engineering for Landscape Services and Products. – *November 25–29, 2001 – Christchurch, New Zealand. Themes: 1. Ecologically engineering for services and infrastructure such as, water supply, waste and wastewater, waterways and storm water, marine and coastal projects, energy production and supply systems, transport systems, production of building materials, natural hazards mitigation; 2. Economics and markets for land and marine-scape services and products. How good ecological processes can enhance marketing niche opportunities; 3. Decision making and implementation strategies to achieve integrated development; 4. Education and training in ecological engineering.*

Contact: Andrew Dakers, International Ecological Engineering Society, Email: dakers@paradise.net.nz; http://www.lincoln.ac.nz/pdg/iees/

** — Інформація про події, що стосуються проблем збереження довкілля запозичені з Інтернет-сайту: Environment News Service <http://ens.lycos.com/ens/events/events.html>*

Об'яви

З **27 по 30 червня 2001 р.** шкільне географічне товариство "Планета" (член Української асоціації клубів ЮНЕСКО) проводить **Першу робочу зустріч Української річкової мережі** — національної асоціації неурядових екологічних організацій, які займаються питаннями збереження річок України.

Зустріч відбудеться в польових умовах (наметове містечко) на мальовничому березі малої річки Бистриївки (притоки третього порядку р. Дніпро) в урочищі "Костикове", що за 1 км від східної околиці с. Кам'яний Брід Коростишівського району Житомирської області.

Питання, які будуть обговорюватися на зустрічі:

1. Робочий план Української річкової мережі на 2001–2002 рр.
2. Підготовка до загальнонаціональної кампанії "Жива вода–2002".
3. Інституційний розвиток Української річкової мережі.
4. Перспективи інтеграції Української річкової мережі у загальноевропейські процеси.

У програмі зустрічі передбачається:

— знайомство з історико-культурними, природними і туристсько-рекреаційними особливостями села Кам'яний Брід;

— дискусія "Ти у відповіді за приручену природу" (за казкою Антуана де Сент-Екзюпері «Маленький принц»);

— екологічна акція "Річка мого дитинства" (Екологічний десант у с. Верлок Радомишльського району Житомирської області);

— наради-тренінги: методика екологічного кіно та методика експрес-аналізу води;

— екскурсія на каменеобробне підприємство "Головинський кар'єр".

До участі у робочій зустрічі запрошуються представники місцевих і національних неурядових організацій, місцевих громад, що займаються питаннями збереження та відновлення річок, народні депутати України, представники Міністерства екології і природних ресурсів України, Міністерства освіти і науки України, Міністерства культури України, Держкомводгоспу, Державної екологічної прокуратури, наукові працівники Києва, Житомира, представники засобів масової інформації, релігійні діячі тощо.

Витрати на проїзд і харчування учасників зустрічі будуть компенсовані. Польове туристське спорядження (намети, спальні мішки, килимки, а також посуд) учасники зустрічі привозять з собою. Організатори ведуть пошук коштів на публікацію матеріалів зустрічі.

Усі бажаючі взяти участь в роботі зустрічі мають **до 1 березня 2001 року** надіслати заявки за формою:

1. Прізвище, ім'я, по-батькові.
2. Організація, посада.
3. Контактна адреса, тел./факс, e-mail.
4. Назва і стислий зміст доповіді (2,5–3 сторінки машинопису).

Запрошення і Програма робочої зустрічі будуть розіслані після відбору доповідей.

Контактна інформація: Петро Захарчук
Шкільне географічне товариство "Планета"
вул. Жовтнева 13-а, кв. 15
смт. Головине, Черняхівський р-н,
Житомирська обл., 12325, Україна,
Тел./факс: (04134) 31–204

❖ ❖ ❖

4–7 жовтня 2001 в м. Ужгород Закарпатської області працюватиме Міжнародна науково-практичної школи для молодих вчених і спеціалістів **"Природні екосистеми Карпат в умовах посиленого антропогенного впливу".**

Мета — ознайомлення учасників з сучасними екологічними проблемами Карпатського регіону, пошук можливих шляхів їх вирішення, основними напрямами роботи і досягненнями в даній галузі молодих вчених і спеціалістів України та інших держав.

Планується проведення пленарних та секційних засідань по темах:

1. Особливості антропогенного впливу на природні екосистеми в умовах Карпатського Еврорегіону.
2. Динамічні тенденції змін флори і фауни в природних екосистемах під впливом антропогенного навантаження.
3. Участь окремих груп біоти в нівелюванні шкідливих впливів різних видів забруднень.
4. Мікрофлора і забруднення.
5. Актуальні питання охорони лісових екосистем.
6. Процеси самоочищення у водних екосистемах.
7. Об'єкти природно-заповідного фонду як еталонні екосистеми.
8. Особливості прикордонного екологічного контролю.
9. Екологічні аспекти рекреаційних і курортних господарств.
10. Науковий внесок молоді у розв'язання екологічних проблем Карпат.

Офіційні мови — англійська, українська та російська для усних та стендових повідомлень та виключно англійська і українська — для статей.

Наукова частина відбудеться у приміщенні економічного ф-ту УжДУ.

Для участі в роботі школи необхідно **до 1 березня 2001** подати в Оргкомітет:

1. Заявку.
2. Матеріали відповідно до встановлених вимог.
3. Перерахувати на адресу Оргкомітету оргвнесок в розмірі 5 ум.од. для вітчизняних та 25 ум.од. для зарубіжних учасників.

Контактна інформація: Оргкомітет,
Бойко Надії Володимирівні
Колеснику Олегу Борисовичу
Головпошта, а/с 9–С, м. Ужгород,
Закарпатська область, 88000, Україна
Тел./факс: (03122) 320–15; 224–15.
E–mail: nadi@karpaty.uzhgorod.ua та
kolesnyk@hades.univ.uzhgorod.ua

Інформаційне видання Української річкової мережі
© 2001, Національний екологічний центр України — Інформаційний координатор УРМ

Адреса для листування: "Бюлетень УРМ", НЕЦУ,
а/с 89, Київ-25, 01025, Україна
Тел.: (044) 238-62-60, 246-58-62;
Факс: (044) 238-62-59
e-mail: necu@i.kiev.ua
river@wetl.kiev.ua
Редакційна рада: Василь Костюшин, Віктор Мельничук, Геннадій Марушевський
Дизайн та макет — Віктор Мельничук

Видання стало можливим за підтримки Чорноморської програми Wetlands International в Україні.

Відповідальність за зміст розміщених матеріалів несуть дописувачі.

Віддруковано з оригінал-макету © 2001, VM
Розповсюджується безкоштовно

The publication is supported by the Wetlands International — AEME through the grant from the Ministry of Agriculture, Nature Management and Fisheries of the Netherlands and the Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands (MATRA Fund/Programme International Nature Management)